

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Історія вітчизняної медицини»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр: 2. 1 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13
Викладач(-і)	К.політ.н., доцент Микола Кулачинський К.і.н., доцент Тетяна Подкупко-Дячкова К.і.н., доцент Олена Уварова
Контактна інформація	E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення є вивчення розвитку всіх галузей медицини в історії вітчизняної медицини.

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із мистецтва, художньої культури та у ЗВО історії та української культури.

Постреквізити: закладає основи вивчення здобувачами основ вітчизняної медичної науки.

Метою є інтерпретація розвитку медицини в історичній ретроспективі, трактування основних історико-медичних подій, вивчення основних етапів

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

розвитку вітчизняної медицини у зв'язку з розвитком і зміною суспільно-економічних умов, формування наук у галузі медицини.

Завдання: усвідомлення значення знань з історії обраної професії для загальнокультурного і фаховому розвитку громадянина; Опанування основними засадами наукових підходів і методологією вивчення історії медицини; Ідентифікація тенденцій, напрямків, особливостей становлення медицини на етапах історичного розвитку; Засвоєння характерних особливостей історичних цивілізаційних осередків та історичних епох, історичного значення вчень видатних представників медичної науки; Аналіз джерел з історії первісної, середньовічної, модерної культури і медицини наших предків; Визначення основних характеристик, характерних рис розвитку та особливостей природничо-наукових і медичних знань, характерних рис розвитку медицини в країнах Стародавнього Світу, в Середні віки, в період Нового часу, Новітнього періоду.

Засвоєння значення та умов медичної освіти в Україні; засвоєння основних історичних понять, категорій, та дієвий аспект історії світових цивілізацій; використовувати отримані знання при аналізі історичних процесів в сучасному суспільстві; простежити витoki становлення цивілізацій, починаючи з первісного суспільства; уточнити механізм відтворення цивілізацій, показати причини, за якими їх розвиток йшов різними шляхами; приділити особливу увагу міжнародним відносинам в їх цивілізаційних аспектах.

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

- *знати* методи аналітичного аналізу та застосування набутих знань. Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи в проекції історичного та системоціннісного контексту їх осмислення та особливості системи охорони здоров'я, специфіку медичної освіти кожної країни окремо.
- *вміти* враховувати гендерні та вікові особливості пацієнта при обранні засобів та методів медичної і психологічної реабілітації з урахуванням наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-гігієнічних знань того суспільства, членом якого являється пацієнт, вміти практично використовувати деонтологічні норми роботи лікаря з урахуванням гуманістичної складової, історичної спадщини та новітніх досягнень в царині медицини, надавати адекватну оцінку впливу соціально-економічних та системо-ціннісних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї та українського соціуму в цілому.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання. Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 год.) і організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Консультації – індивідуальні.

При проведенні семінарських занять використовуються *методи навчання*: словесні, наочні, практичні; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; самостійної роботи здобувачів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмій і навичок, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Історія вітчизняної медицини як наука.

Тема 2. Зародження медицини в людському суспільстві. Медицина первісного суспільства.

Тема 3. Медицина Античного світу Північного Причорномор'я.

Тема 4. Феномен «Українського Середньовіччя». Медицина Київської Русі.

Тема 5. Україна і проблема Північного Відродження. Поширення ренесансних та гуманістичних ідей на Україні.

Тема 6. Вітчизняна медицина доби «Просвітництва».

Тема 7. Києво-Могилянська академія та розвиток вітчизняної медицини.

Тема 8. Українські лікарі та лікарські осередки під владою Російської імперії наприкінці XVIII – XIX ст.

Тема 9. Українські лікарі та лікарські осередки під владою Австро-Угорської імперії наприкінці XVIII – XIX ст.

Тема 10. Розвиток української медичної науки у першій декаді XX століття.

Тема 11. Медицина на Одещині у XIX – початок XX ст.

Тема 12. Розвиток вітчизняної медицини в УРСР у міжвоєнний період 1920-1030-ті рр.

Тема 13. Організація військової медико-санітарної служби УСС, УГА, Армії УНР.

Тема 14. Українська медицина у Європі у міжвоєнний період 1920-1030-ті рр.

Тема 15. Український Червоний Хрест в роки Другої світової війни 1939-1945 рр.

Тема 16. Радянська медицина в роки Другої світової війни 1939-1945 рр.

Тема 17. Львівська та Тернопільська наукові медичні школи

Тема 18. Вінницька та Буковинська наукові медичні школи

Тема 19. Харківська, Донецька та Дніпровська наукові медичні школи

Тема 20. Одеська наукова медична школа

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Тема 21. Київська наукова медична школа

Перелік рекомендованої літератури:

1. Ступак Ф. Я. Історія медицини: підручник / Ф. Я. Ступак. – К.: Книга-плюс, 2020. – 176 с.
2. Верхратський С. А. Історія медицини / С. А. Верхратський. – Київ : Здоров'я. – 2011. – 352 с.
3. Котвіцька А.А. Історія медицини та фармації : навчальний посібник для студентів вищого фармацевтичного навчального закладу та фармацевтичних факультетів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька [та ін.] ; Нац. фармац. ун-т МОЗ України. - Харків : Золоті сторінки : Вид-во НФАУ , 2016. - 167 с.
4. Кулачинський М.М., Уварова О.О. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 2020 р., м. Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. С. 65-66.
5. Кулачинський М.М. Викладання історії медицини серед іноземних студентів в Одеському національному медичному університеті в умовах пандемії коронавіруса // Інноватика в сучасній освіті та науці: теорія, методологія, практика. Матеріали IV Міжнародного літнього наукового симпозіуму 30–31 липня – Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2021. – С. 37-41.
6. Кулачинський М.М., Сікорська О.О. Салернська медична школа та її розквіт в добу Середньовіччя // Людина як цілісність: соціально-гуманітарний та природничо-науковий полілог Матеріали IV Міжнародної наукової конференції 20 травня – Одеса, 2021. – С. 115 – 128.
7. Кулачинський М.М. Соціально-гуманітарні дисципліни у медичних закладах вищої освіти та їх роль у формуванні молодшої особистості // The Trajectory of professional education in the field of political, historical, philosophical, and sociological sciences June 27-August 7, Wloclawek, Republic of Poland, 2022. P. 30-34.
8. Шальнова–Козаченко О. В. Історико-медичні дослідження в публікаціях «Одеського медичного журналу» (1997–2010 рр.) : підсумки та завдання / О. В. Шальнова–Козаченко // Одес. мед. журнал. – 2011. – № 1 (123). – С. 54–62.
9. Шальнова–Козаченко О. В. Історія медицини як наука та предмет викладання у світі, в Україні та ОНМедУ : вступна лекція по курсу «Історія медицини» / О. В. Шальнова–Козаченко // Медична освіта. – 2011. – № 1. – С. 20–29.

Електронні ресурси:

1. <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

2. <https://info.odmu.edu.ua/>
3. <http://moz.gov.ua>
4. <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-14092021--1945-pro-zatverdzhennja-unifikovanogo-klinichnogo-protokolu-pervinnoi-medichnoi-dopomogi-integrovane-vedennja-hvorob-ditjachogo-viku>
5. Асоціація політичних консультантів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.piar.kiev.ua/>.
6. Український сайт про PR, маркетинг и рекламу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prschik.kiev.ua>.
7. Український незалежний центр політичних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucipr.org.ua>.

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на семінарських заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання студентів відбувається на кожному семінарському занятті (повинно бути опитано не менше 30 % студентів). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

Робоча програма курсу передбачає виконання за бажанням здобувача *індивідуальної самостійної роботи здобувача* (ІСРЗ): 1) виступ здобувача із самостійно підготовленою доповіддю на кафедральному турі щорічної університетської наукової конференції. 2) захист реферату на семінарському занятті. 3) виготовлення навчальних засобів (наочні засоби - мапи, презентації, стенди тощо). Оцінка за індивідуальне завдання нараховується здобувачу лише за умов успішного його виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності. Тематика індивідуального завдання може бути запропонована викладачем або здобувачем.

Підсумковий контроль не передбачено програмою.

Як результат вивчення даної дисципліни здобувач отримує «залік», який виставляється на підставі поточної навчальної діяльності здобувача за умов: відсутності пропусків занять або вчасного їхнього відпрацювання, середнього балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Залік виставляється у кінці вивчення дисципліни на підставі поточних оцінок у вигляді середнього балу (тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми). Отримане середнє арифметичне з дисципліни дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою для подальшого ранжування за рейтинговою шкалою (ECTS). Відповідно до

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

отриманих балів за 200-бальною шкалою, здобувачі оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету.